

90 ÉVES KORÁBAN MEGHALT PIERRE BOULEZ. A kortárs zene kimagasló alakját január 5-én, kedden érte a halál otthonában, a németországi Baden-Badenben. A világhírű francia zeneszerző, karmester 1925. március 26-án született Montrisonban. Matematikai tanulmányok után 1942-ben Párizsba költözött, ahol két évvel később a Conservatoire-on Olivier Messiaen osztályába került. Itt zeneszerzést, analízist, René Leibowitz vezetésével dodekafon technikát tanult. 1946-ban a Renaud-Barrault színtársulat zenei vezetője lett, ekkor írta első műveit. A szeriális technikával való megismerkedése után számos, az 50-es évek zeneszerzői gondolkodását alapvetően meghatározó művet írt. 1953-tól 1967-ig a Domaine Musical nevű párizsi kortárs zenei hangversenysorozat vezetője lett. 1966-ban vezényelt először Bayreuthban. 1971–77 között vezető karmestere lett a New York-i Filharmonikusoknak. 1977-ben a Pompidou központ mellett működő IRCAM vezetőjévé nevezték ki. Ezt a posztot 1992-ig töltötte be.

2.6 MILLIÓ DOLLÁRT ÉRŐ STRADIVARI HEGEDŰJÉT a nyugat-németországi Mannheim-Saarbrücken útvonalon a vonaton felejtette egy húszas éveiben járó nő. Miután leszállt, észrevette, hogy hiányzik neki valami: ekkor értesítette a rendőrséget. Nagy szerencséjére a hatóságok meg is találták a hangszert, ami érintetlenül ott volt a vonat csomagtartóján.

EURÓPA KÉT KULTURÁLIS FŐVÁROSA a lengyelországi Wroclaw és a spanyolországi San Sebastián lesz 2016-ban – írta közleményében az Európai Bizottság. A délnyugat-lengyelországi Wroclawban hivatalosan január 17-én nyitják meg a rendezvénysorozatot Navracsics Tibor oktatásért, kultúráért, ifjúságért és sportért felelős uniós biztos jelenlétében. A baszkföldi San Sebastiánban néhány nappal később kezdődnek a kulturális programok. Wroclawban a január 15–17-i hétvégén csaknem száz kulturális rendezvényt, koncerteket, kiállításokat és előadásokat szerveznek. A fő attrakció a vasárnapi utcai parádé lesz, amelyen több mint kétezer művész, énekes és zenész vesz részt a tervek szerint. Jövőre Wroclaw viselheti a világ könyv fővárosa címet is. San Sebastiánban január 20-ától öt napon keresztül kulturális rendezvények sorát tartják, a programsorozat hivatalos nyitóünnepsége azonban csak január 23-án lesz a Victoria Eugenia Színházban, amelyre koncert követ.

87 éves korában, január 5-én elhunyt Meixner Mihály (1928–2016)

Hangszere: a mikrofon, írnám, ha nem maga szolgáltatott volna megannyi ellenpéldát, olyan alkalmakkor, amikor kamarateremben technikai eszközök nélkül, közvetlenül szólította meg hallgatóságát.

Rádiós legenda volt már életében is, hasonlóan Sebestyén Jánoshoz, akinek példáját követni kényszerült (ő négy évvel és egy nappal korábban fejezte be földi pályafutását). Itt töltötte szakmai élete jelentős részét: 37 évig főállásban, később szerződéssel. A hallgató szempontjából keveset jelentett a hivatalos ranglétrán való elhelyezkedése (szerkesztő, osztályvezető, főmunkatárs), neki a nagytudású, ám mindig közvetlen hangú mikrofon-közeli személyiség jelentett élményforrást.

Szervánszky Endre és Major Ervin egykori tanítványa, aki magánúton vezénylést nem kisebb mestertől, mint Vaszy Viktortól tanult, zeneszerzők és előadóművészek tolmácsa lett: kedvvel vállalkozott a szinte lehetetlenre, lefordítani a szavak nyelvére a zenei élményeket. Nem véletlenül kapta évtizedeken keresztül sugárzott műsor-sorozata a „Mi a titka?” címet. Bábáskodott a Ki nyer ma? sorozat életre hívásakor – s folytatta játékvezetői tevékenységét akkor is, amikor ennek utódműsora a Katolikus Rádióban került sugárzásra.

A rádióhallgató sokat profitálhatott abból is, hogy Meixner a Nemzetközi Zenei Műsorcsere rovat vezetőjeként külföldi rádió-társaságokat kereshetett fel: eme utazásai városok zenei életét bemutató műsorokat eredményeztek. Hasonlóképp gyakorlatban kamatoztatta azokat a tapasztalatait, amelyeket vendégművészek látogatása során szerzett – megannyi anekdota forrásaként.

Élő közvetítések alkalmával sok függ a műsorvezetőtől, aki a helyszínről tájékoztatja a rádióhallgatókat mindarról, ami történik, s arról, ami hamarosan felcsendül. Sajátos képesség kell ehhez: lényegretörően használni ki a rövid időt, viszont lekötni akkor is a figyelmet, ha például a pódium átrendezése hosszú időt vesz igénybe – nem beszélve azokról a kiszámíthatatlan helyzetekről, amikor porszem került a gépezetbe, s a technikai problémák ki-tud-ja-meddig-tartó megoldásáig kell szóval tartani az immár virtuális térré növekedett koncertterem publikumát.

Műsorainak az adott különleges varázst, hogy nem titkolta, vannak „kedvencei”. Furtwängler a karmesterek között, akit egyenest Mágusnak tartott – ilyenkor a csodálat sült hangjából, amivel óhatatlanul is a művészeknek kijáró tiszteletet is átörököltette hallgatóságára. És minden bizonnyal sokaknak ő nyitotta rá a fülét Bruckner zenéjére; megilletődötten vettem kézbe az egyik Bruckner-szimfóniának az ő tulajdonában lévő kispártitúráját, amelybe ceruzával rendre bejegyezte mindazoknak a hangversenyeknek az időpontját, amikor ő vezette az élő adás közvetítését. Élő zenetörténet, megélt előadóművészet-történettel.

De Meixner Mihállyal nemcsak az éteren keresztül találkozhattak hallgatói: rendre vállalt ismeretterjesztő előadásorozatokat (a Kossuth Klubban például kedves sorozatának címével), és szívesen tett eleget a legkülönbözőbb rendezvények felkéréseinek. A Richard Wagner Társaság nagy tiszteletnek és szeretetnek örvendő vendégelőadója volt – az ő előadásán nagy számban megjelent a zenebarátok legidősebb korosztálya is. Fotó örökíti meg a 2010-es első összejövetelt: a Társaság elnökszönya, (az időközben szintén eltávozott) Király Éva mellett foglalt helyet a pódiumon.

Életrajzokban szokás számontartani a díjakat, kitüntetésekét. Nos, Meixner Mihály esetében ezek inkább a hála és a köszönet jelei; többségük életének kerek számú éveire fűződik (1968: Erkel-díj, 1988: SZOT-díj, 1998: Ezüst Toll díj). A szakmai elismerés jele a Szabolcsi Bence-díj (2000).

„Mikor az élet bocsánatot kér azért, amilyen másor” – így definiálta (az egy éve elhunyt) Fodor Ákos a ZENEIDŐT. E bocsánatkérést gyakran közvetítette Meixner Mihály – emlékéét úgy tudjuk méltóképp megőrizni, ha a távozásával kialakult (kulturális) űrt a tőle tanult technikával próbáljuk kitölteni.

(Fittler Katalin)